

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.069/2022/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Gergely és Társai Ügyvédi Iroda (cím 5., ügyintéző: dr. Gergely B. Tamás ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (5000 város1, Bercsényi u. 28. II. em. 21.) **felperesnek** a dr. Csányi Imre Ferenc kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (cím1) **alperes** ellen szolgálati jogviszony megszüntetés jogellenessége és jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 15.M.70.055/2020/70. sorszámú ítélete ellen a felperes által 75. és az alperes által 72. számon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az ügy érdeme tekintetében helybenhagyja, a perköltség vonatkozásában megváltoztatja és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.336.516. (egymillió-háromszázharminchatezer-ötszáztizenhat) forint elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 1999-ben szerzett jogi diplomát, 1999. júliusától helyezkedett el a HM 3. számú igazgatóság nevelő igazgatóságánál jogász munkakörben közalkalmazottként. 2002. február 1-jével hivatásos szolgálati jogviszonyt létesített százados rendfokozatban jogász főtisztként, 2004. április 1-jével kiemelt jogász főtisztként dolgozott, majd áthelyezéseket követően is jogász főtisztként végzett munkáltattnak, 2007. február 1-jével őrnagyi rendfokozatot szerzett. A felperes 2013. június 23-ig a hivatal nevelő Hivatal Főigazgatóság főigazgatói irodán főtiszt beosztásban dolgozott. A hivatal nevelő Hivatal 2013. június 23-i hatállyal jogszabályi jogutódlás folytán megszűnt, feladatai a utasítás száma HM utasítás szerint az alperesnek kerültek átadásra.

[2] Az átszervezés kapcsán 2013. június 14-én személyi beszélgetésre került sor a felperessel. A beszélgetésen a hivatal nevelő főigazgatója közölte a felperessel, hogy a jogelőd megszűnik és ezzel összefüggésben a felperes jelenlegi beosztása is. Tekintettel arra, hogy a rendfokozatának és iskolai végzettségének megfelelő beosztás a jogutód állományában nem került tervezésre, amennyiben kéri, a szervezet egészére kiterjedő beosztásba helyezésére lehetőségének összevont 2-3 körös személyi beszélgetés keretében történő vizsgálata céljából az anyagát továbbítják a egység15. A felperes a tájékoztatás alapján kérte, hogy rendelkezési állományba helyezték és kérte a további foglalkoztatása érdekében a 2-3. körös személyi beszélgetés lefolytatását. A 2013. június 26-án kelt határozattal a felperes 2013. június 24-ével rendelkezési állományba helyezték, a felperes az intézkedéssel szemben szolgálati panaszt nem terjesztett elő.

[3] A felperes személyi anyagának felterjesztését követően a egység15 2013. július 12-én azt állapította meg, hogy jogi és igazgatási munkakörben nem biztosítható megfelelő beosztás a felperesnek. A rendelkezési állomány megszűnését megelőzően 2014. május 23-án újabb személyi beszélgetésre került sor, melynek során tájékoztatták a felperest, hogy az egy évvel korábbi jelentés szerint nem biztosítható a számára az iskolai végzettségének megfelelő beosztás, ezért a felmentése várható. A felperes kérdésére név2 úgy nyilatkozott, hogy „A HM államtitkár úrnak az ön személyét érintő korlátozásának a jogi alapjáról illetve okáról nem rendelkezem információval”. A beszélgetésen a felperes jelezte, hogy alacsonyabb beosztás és más közfoglalkoztatási jogviszony is elfogadható a számára. A felperes kérésére újabb köröztetés történt a részére felajánlható beosztások felkutatása érdekében. A egység15 2014. május 30-án 38 honvédségi szervezetet keresett meg. Az egyes szervezeti egységek a jogi és jogász beosztások tekintetében tettek nyilatkozatot. A 2014. június 17-én kelt jelentés szerint a parancsnokok visszajelzései alapján nem volt biztosítható a felperes számára a képzettségének, végzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás.

[4] Az alperes 2014. június 24-én kelt határozatával felmentéssel megszüntette a felperes szolgálati jogviszonyát 2014. november 30-i hatállyal a Hjt. 46. § (4) bekezdésének c) pontja és 62. § (2) bekezdésének f) pontjára hivatkozással azon indoklással, hogy a felperes számára nem biztosítható a képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás az MH és HM, a tisztségviselő közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek állományában.

[5] A felperes szolgálati panaszt terjesztett elő arra hivatkozással, hogy a 347 fős szervezetből egyedül neki nem tudtak beosztást biztosítani az elmúlt egy év során. Több katonai szervezethez is hívták őt, de a kapott informális tájékoztatás szerint a államtitkár1 mindezt megakadályozta. Állította, hogy az elmúlt egy évben számos, végzettségének megfelelő üres beosztás volt a katonai szervezeteknél, de ezek felajánlása nem történt meg részére. A 2-3. körös személyi beszélgetések lefolytatását is kérte, amelyekre szintén nem került sor. Többször jelezte, hogy nem csak jogászi beosztást vállalna és nem csak város2en.

[6] A H. Miniszter a felperes szolgálati panaszát annak megalapozatlansága folytán elutasította. A határozat szerint a felperes vonatkozásában végzettségének, képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztásba, alacsonyabb beosztásba helyezés lehetőségének vizsgálata a szervezet teljes állományában megtörtént, a honvédségi szervezetek állományilletékes parancsnokainak visszajelzései alapján a felperes részére beosztás nem biztosítható.

Kereset és érdemi ellenkérelem

[7] A felperes keresetében kérte a határozat hatályon kívül helyezését, valamint módosított keresete szerint annak megállapítását, hogy a szolgálati jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Hivatkozott arra, hogy a felmondás indokolása nem valós, mert volt üres, részére felajánlható másik munkakör. Az alperes megsértette az egyenlő bánásmódot és e körben védett tulajdonságként megjelölte az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló 2013. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. § t) pontja szerinti egyéb helyzetet. Előadása szerint a államtitkár1 úgy vélte, hogy ő név3 embere, ehhez a csoporthoz tartozik. név3 dandártábornokot kirúgták, őt pedig név3 emberének vélték. Ezt a gyanút erősíthette, hogy felettesei tudtával ott volt a tábornok perének tárgyalásán, mint hallgatóság. A államtitkár1 kérte a feletteseit, hogy fegyelmi eljárás keretében vizsgálják, hogy hogyan és miért voltak jelen a tárgyalásokon. Felettesei a fegyelmi eljárás lefolytatását megtagadták. 2013. tavaszán temetési segínyt kért a államtitkár1től, aki a kérelmét elutasította, holott más kollégák részére azt engedélyezte. Védett tulajdonságként hivatkozott arra is, hogy egy rendkívül határozott, jogi álláspontját messzemenőig képviselő személyiség. A 2-3. körös személyi beszélgetésre sem került sor, bár több beosztásba is hívták, ám pár nap múlva közölték, hogy mással töltötték be a beosztást és informálisan tájékoztatták, hogy valaki a HM-ben nem járul hozzá a kinevezéséhez. Előadta, hogy létezett egy államtitkár1 állásfoglalás, miszerint részére sem az MH-ban sem a HM-ben jogi beosztás nem ajánlható fel.

[8] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a jogviszony megszüntetése előtt vizsgálta, hogy van-e megfelelő, illetve alacsonyabb beosztás a felperes részére, de a szervezet összes munkáltatójánál nem volt felajánlható beosztás.

[9] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 50.M.3874/2014/85. számú ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 7.Kf.650.190/2019/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[10] A megismételt eljárásban a felperes elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperesi felmentés azért jogellenes, mert az alperes rendeltetésellenes joggyakorlást valósított meg. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy a felmentés indoka nem valós és nem okszerű, harmadlagosan pedig arra, hogy az alperesi intézkedés az egyenlő bánásmód követelményébe ütközik. Harmadlagos kereseti kérelme alapján is kérte annak megállapítását, hogy szolgálati jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Az első és harmadlagos kereseti kérelme alapján kérte az alperes kötelezését 2014. decemberétől 2021. október 12. napjáig terjedő időre elmaradt illetmény címén nettó 31.286.485.- forint elmaradt illetmény, 12 havi illetménynek megfelelő 4.316.856.- forint átalánykártérítés, 85.000.- forint bankszámla hozzájárulás, 24.500.- forint tanérvindítási hozzájárulás EMC, 164.000.- forint tanérvindítási hozzájárulás pénzbeni kifizetés, 30.000.- forint tanérvindítási hozzájárulás Erzsébet utalvány, 198.000.- forint Erzsébet utalvány, 376.000.- forint szép kártya, 65.000.- forint EMC utalvány, 39.000.- forint egészségpénztári munkáltatói hozzájárulás, 214.200.- forint nyugdíjpénztári hozzájárulás, 666.000. forint ruházati utánpótlás, 90.000.- forint ruházati utánpótlás készpénzben, továbbá 129.570.- forint nevelési támogatás megfizetésére. Másodlagos kereseti kérelme alapján 24 havi illetménynek megfelelő 8.633.712.- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest átalánykártérítés címén. Az egy havi bruttó illetményt 359.738.- forintban jelölte meg.

[11] Hivatkozásképpen előadta, hogy a bizonyítékokból látható, hogy volt üres beosztás az alperesnél, amelyet a felperes be tudott volna tölteni: katonai beosztásba vettek fel polgári személyeket, mindenkinek ajánlott beosztást az alperes, csak a felperesnek nem. Az ilyen eljárás rendeltetésellenes joggyakorlás. Az alperes tisztességtelenül járt el, együttműködési kötelezettségét nem teljesítette. Előadta, hogy a releváns időszak a rendelkezési állomány időszaka: 2013. júniusában volt betöltetlen jogász beosztás alperesnél és más honvédelmi szervezeteknél is, de azt nem ajánlották fel a felperesnek, azért, mert a államtitkár így döntött. név3 eltávolítása után a főosztályon azokat az embereket, akiket az ő embereinek tartottak, a honvédségtől eltávolították, vagy olyan helyzetet teremtettek, hogy maguktól mentek el. Ide tartozik a felperes is.

[12] Az alperes a megismételt eljárásban vitatta az egyenlő bánásmód megsértését és azt, hogy a felperes rendelkezett volna védett tulajdonsággal. Az alperes a 14. számú beadvány mellékleteként csatolt egy nyilatkozatot, hogy 2013. szeptemberében volt egy üres munkaügyi ellenőri beosztás, amelynek betöltéséhez jogi vagy közigazgatási szakvizsga kellett. Az alperes nem vitatta, hogy olyan gyakorlat alakult ki, hogy a jogi végzettséghez szükséges beosztásoknál a megkezdett jogi egyetemet már jogi végzettségnek tekintették, a

megkezdett jogi szakvizsgát pedig már jogi szakvizsgának tekintették. Nem vitatta, hogy a konkrét munkaügyi ellenőri állás olyan személlyel lett betöltve, akinek még jogi egyetemi végzettsége sem volt. Állította, hogy felperes végzettségénél és rendfokozatánál fogva a 85.MAK beosztások, azaz jogi főtiszt, jogi igazgatási főtiszt beosztás ellátására lett volna alkalmas. Előadta, hogy a jelzett 2-3. körös személyi beszélgetések akkor lehetségesek, ha van felajánlható beosztás, a perbeli esetben ilyen azonban nem volt, a 2-3. köröztetés azonban megvalósult. Hivatkozott arra is, hogy a felperes csak korlátozottan volt alkalmas egészségügyileg.

[13] A felperes előadta, hogy nem csupán az alperes által megjelölt 85.MAK kódú, azaz jogi főtiszt, jogi igazgatási főtiszt beosztás ellátására lett volna alkalmas, hanem személyügyi tiszt és főtiszt, munkaügyi ellenőr tiszt és főtiszt és belső ellenőr tiszt és főtiszt beosztásokra is. Hivatkozott arra, hogy az alperes nem keresett meg minden honvédségi szervezetet a felajánlható beosztások érdekében, 13 szervezetet elmulasztott megkeresni.

Az elsőfokú bíróság döntése

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felmentésről rendelkező és a szolgálati panaszt elutasító határozatot hatályon kívül helyezte, kötelezte az alperest 4.316.856.- forint átalánykártérítés megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek a perrel kapcsolatban felmerült költségeiket maguk viselik.

[15] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes a szervezet hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: régi Hjt.) 48. § (1) bekezdés b) pontja szerint 2013. június 24-én került rendelkezési állományba, mely az új Hjt. a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 46. § és 240. § (3) bekezdése alapján 2014. június 30-ig tartott. Az elsőfokú bíróság az 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény és 4/2017. (XI. 28.) KMK véleményben foglaltak alapján rögzítette, hogy elsődlegesen azt vizsgálta és arról határozott, hogy a felmentés indokolása világos, valós és okszerű-e. Rögzítette, hogy a perben az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a megkeresés valamennyi, a felmentésben meghatározott honvédségi szervezetre kiterjedt és hogy egyáltalán nem volt fejajánlható betöltetlen álláshely egyik szervezetnél sem. A másodfokú végzés szerint továbbá az alperesen volt a bizonyítási teher a tekintetben, hogy mi tekinthető megfelelő beosztásnak a felperes vonatkozásában és hogy melyek voltak a betöltetlen jogászi, illetve felperes képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztások. A másodfokú végzés indokolása szerint az alperes nem vitatta, hogy a felperes alacsonyabb beosztás ellátását is vállalta volna, tehát a bizonyítás során az írásbeli indok keretei között erre is figyelemmel kellett volna lenni.

[16] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem találta bizonyítottnak a felmentés indokának valóságát és okszerűségét, ezáltal megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a szolgálati jogviszonyt. Az elsőfokú bíróság az

adatszolgáltatásban foglaltak alapján bizonyítottak találta, hogy „a fenti időszakban” az ott megjelölt egyes honvédségi szervezeteknél voltak betöltetlen jogász főtiszt és jogász tiszt beosztások, amelyekhez rendszeresített rendfokozat őrnagyi vagy századosi volt, továbbá amelyek MAK kódja 85-ös volt. Az alperesnek kellett bizonyítani azon állítását a perben, hogy ezek a betöltetlen beosztások nem voltak felajánlhatók a felperes részére. Az alperes több olyan okiratot csatolt, amelyben arra hivatkoztak, hogy az üres beosztást más személlyel kívánják betölteni, más jelentkező felvételét tervezték vagy személyügyi eljárás volt folyamatban a betöltetlen jogásztiszt beosztásra. Az elsőfokú bíróság kiemelten értékelte tanú² tanúvallomását, aki elmondta, hogy kamarai jogkör gyakorlására a felperes vonatkozásában nem került sor, mert nem találtak számára üres, betölthető álláshelyet. Az üres beosztás azt jelenti, hogy a beosztás a vizsgálat időpontjában nem tölti be senki, azt, hogy a beosztását tervezik, azt jelenti, hogy ebben az egy éves időtartamban folyamatosan vizsgálják az üres és az érintett által betölthető beosztásokat. A tanú előadása szerint a 85.MAK kóddal jogi és igazgatási beosztást töltött be és tölthetett be olyan személy, aki beosztásba helyezésekor még jogi szakvizsgával nem rendelkezett, az volt ugyanis a gyakorlat a munkáltatónál, hogy a munkáltató elfogadta, ha a szakvizsgák letétele megkezdődött. Az alperes táblázatából az volt megállapítható, hogy bár voltak jogász tiszti, főtisztai üres beosztások, de azok vagy megszüntetésre kerültek 2014. június 30-ával vagy az érintett beosztásokra más személy volt tervezve, illetőleg egyes beosztásokhoz speciális szakirányú végzettség kellett. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes a fenti iratokkal nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a felmentés keltének és közlésének időpontja, időszaka (2014. június 24-30.) továbbá – a másodfokú bíróság iránymutatásának megfelelően – a felmentési időszakában kimutatott a felperes végzettségének, képzettségének, rendfokozatának megfelelő betöltetlen jogi és igazgatási beosztások közül nem volt olyan, amit a felperes részére fel lehetett volna ajánlani. Önmagában az a tény, hogy az üres beosztásra „más személy volt tervezve” vagy az adott beosztás vonatkozásában „személyügyi eljárás volt folyamatban” nem igazolja, hogy a beosztás a felperes részére ne lett volna felajánlható. Az alperes - a másodfokú végzésben foglaltak ellenére – még azt sem tudta pontosan felsorolni, hogy konkrétan melyek lettek volna a vizsgálható alacsonyabb beosztások. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes az új Hjt. 2. § 27. pontja alapján nem tudta bizonyítani azon állítását, hogy a felperes részére csak a 85.MAK kódú jogi és igazgatási beosztások lettek volna felajánlhatók. Az alperes maga is elismerte, hogy a felperes pl. munkaügyi ellenőri beosztásba helyezhető lett volna. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy ehhez a beosztáshoz jogi szakvizsga szükséges, ugyanakkor nem vitatta, sőt elismerte, hogy az alperesnél a jogi szakvizsgához kötött beosztásokba kineveztek olyan személyeket is, akik még nem rendelkeztek szakvizsgával, ám ahhoz hozzákezdtek. Nem vitatott tényadat, hogy a felperes a perbeli időszakban már megkezdte a jogi szakvizsgáját, csak egy vizsgája hiányzott. Nem bizonyított az alperes azon hivatkozása, hogy a perbeli időszakban nem volt ilyen betöltetlen felajánlható beosztás, mert a főosztály neve³ főosztályvezetője által írt tájékoztatás szerint egy beosztás volt időlegesen betöltetlen, mert konkrét személlyel megbeszélést folytatott az átszervezéssel egyidőben. 2013. szeptemberétől tehát volt egy üres munkaügyi ellenőri beosztás, a 75.MAK kódú beosztás, amit olyan személy kapott, aki nemhogy jogi szakvizsgával, de még jogi egyetemi végzettséggel sem rendelkezett. Mindezek alapján az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felmondás indokában foglaltak valósak, a felperes számára képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás az MH és a HM, a tisztségviselő közvetlen alárendeltségbe tartozó szervezetek állományában nem volt biztosítható. Nem találta bizonyítottnak azt sem, hogy a századosi alacsonyabb rendfokozatban nem volt felajánlható beosztás, melyet a felmentés okszerűségének vizsgálata során értékelt a bíróság az alperes terhére.

[17] Az alperes továbbá nem tudta bizonyítani, hogy a megkeresése valamennyi, a felmentésben meghatározott honvédségi szervezetre kiterjedt, hiszen az alperes a 2020. december 1-jei 27. számú beadványában is elismerte, hogy mely szervek megkeresése nem történt meg. Mindezek alapján nem tudta bizonyítani a megkeresett szervek teljességét, a megfelelő vagy alacsonyabb beosztások pontos körét, megnevezését és azt, hogy ezek között nem volt olyan betöltetlen beosztás, ami a felperes részére felajánlható lett volna. Kitért arra az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek ugyan jogi szakvizsgája még nem volt a jogviszonya megszűntetésekor, de annak letételét már megkezdte, a kialakult alperesi gyakorlat szerint ilyen beosztásba helyezhető volt. Az alperes a perben nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy a felperes milyen beosztások betöltésére nem volt alkalmas korlátozott egészségügyi alkalmassága miatt, mellyel kapcsolatban pontos tényállítást sem tett.

[18] Az elsőfokú bíróság a Hjt. 189. § (5) bekezdése alapján a jogsértés súlyának és következményének értékelésével 12 havi illetménynek megfelelő összeg megfizetésére kötelezte az alperest. A bíróság a jogsértés súlyának értékelésénél figyelembe vette azt, hogy 2013-ban és 2014-ben is az alperes személyügyi eljárás keretében vizsgálta a felperes beosztásba helyezését, 38 szervet igazoltan megkeresett és ezen szervek nemleges válaszaira alapozta a jogviszony megszüntetését. Figyelembe vette azt is, hogy a felperes rendelkezési állományban tovább nem volt tartható. Értékelte, hogy a jogellenesség oka az indok valóságának és okszerűségének bizonyítatlansága, valamint az egész történeti tényállást, azt, hogy a felperes szolgálati beosztása jogutódlás folytán megszűnt. Vizsgálta azt is, hogy a jogviszony megszüntetést követő években a felperes milyen megtérült jövedelmet szerzett. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy 2017. évtől hogy kárenyhítési kötelezettségének eleget tett volna. A peradatok szerint a felperes évek óta külföldön él. Arra, hogy 2017-től külföldön a kárenyhítési kötelezettségének hogyan tett eleget, hány alkalommal nyújtott be pályázatot milyen eredménnyel vagy milyen cégekhez, milyen jogviszonyból származóan milyen megtérült jövedelme keletkezett, a felperes az alperes többszöri indítványa és a bíróság többszöri felhívása ellenére nem tett értékelhető, pontos tényállításokat.

[19] Rögzítette, hogy a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján döntött a pernyertesség pervesztesség arányának figyelembevételével arról, hogy mindegyik fél maga viseli saját költségét.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[20] Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő. A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek való helytadást. Elsődlegesen rendeltetésellenes joggyakorlás alapján kérte a szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének és annak megállapítását, hogy a szolgálati jogviszony az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg, melyre tekintettel 37.964.859.- forint illetmény megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Másodlagosan ugyanezeket kérte az egyenlő

bánásmód megsértése alapján, harmadlagosan pedig kérte az átalánykártérítés összegének felemelését 8.633.712.- forintra.

[21] Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felmentés indoka valós és okszerű-e. Ennek lezárultával mást már nem is állapított meg, ugyanakkor a teljes bizonyítási eljárást lefolytatta. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a kollégiumi véleményeket. A kollégiumi véleményt munkaügyi jogforrásként kizárólag az új Mt.-t nevesíti, a Hjt.-t meg sem említi, azt nem is vizsgálta. Az új Mt. nem háttérjogszabálya a Hjt.-nek azzal semmiféle kapcsolata nincs. A Hjt. egyedüli jogszabály önálló fogalomrendszerrel, a két jogszabály személyi köre is más. Ezért a kollégiumi véleményt nem is lehet alkalmazni, de az nem is arra vonatkozik, amit az elsőfokú bíróság megállapított.

[22] A rendeltetésellenes joggyakorlás kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes nem vitatta hat éven keresztül, hogy mindenki másnak ajánlottak beosztást, csak a felperesnek nem, holott mindvégig volt több tucatnyi fel nem töltött századosi, őrnagyi rendfokozattal rendszeresített jogi, igazgatási beosztás. Még magánál az alperesnél is volt egy ilyen beosztás. Teljesen egyértelmű és világos, hogy a államtitkár1 korlátozást fogalmazott meg a felperes foglalkoztatására nézve, nem véletlenül került be ezen szöveg a jegyzőkönyvbe. Korábban a 2013-as személyi elbeszélgetésen a vezérigazgató sem értette, hogy miért egyedülként a felperesnek nem ajánlottak beosztást az alperesnél.

[23] Előadta, hogy jelen eljárással összefüggésben a felperes a rendelkezési állományba helyezést is támadhatja, mert az a felmentéssel összefügg, továbbá a keresetindításhoz képest három év nem telt el és „a munkáltató az igényérvényét nem teljesítette”. tanú2 tanú úgy nyilatkozott, hogy a rendelkezési állomány alatt folyamatosan kerestek beosztást mindenki másnak. A rendeltetésellenes joggyakorlás kiváltó oállamtitkár – a korábbi munkaügyi bírói gyakorlatban – igazolni kellett. Ez megváltozott, az indok bizonyítására nincs szükség és e körben hivatkozott a Kúria által jóváhagyott Fővárosi Törvényszék 8.Kf.650.380/2019/5. számú döntésére. Mégis bizonyította ezt a felperes, mert benyújtotta a fegyelmi eljárást megindítását kezdeményező levelezést, igazolva, hogy ezzel kapcsolatban minden úgy történt és azon indokból, amelyet a felperes állított. Egyszerűen nincs ésszerű indok arra, hogy egy közpénzen milliókért kiképzett, évtizeden keresztül jól teljesítő sokoldalú katonatisztnek a szolgálati jogviszonyát megszüntesse a munkáltató akkor, amikor nagyon sok feltöltetlen katonai beosztás van.

[24] Az egyenlő bánásmód kapcsán hivatkozott arra, hogy a bizonyítás ugyan lezajlott, de annak eredményéről nem született döntés.

[25] A szankció jellegű átalánykártérítés mértéke kapcsán előadta, hogy annak megállapítása nem logikus, részben jogszabályellenes, súlyosan okszerűtlen és az eljáró bíró „alkalmatlanságán”, az alperes irányába elfogultságán alapul. Előadta, hogy a középérték

13 havi illetmény lett volna és az elsőfokú bíróság súlyosan logiállamtitkárlanul lefelé értékelt, valamint a rendeltetésellenes joggyakorlás körében felvetett tényeket értékelte az átalánykártérítés körében. Ezek logikailag azt eredményezik, hogy az alperes szándékosan követett el jogsértést. Az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy a kárenyhítést miért vonta e körbe, továbbá az ítélet 85. és 86. bekezdése iratellenes megállapításokat rögzít. Előadta, hogy 2013-ban nem keresett meg az alperes semmilyen alakulatot, csupán született júliusban egy vélemény, hogy a felperes nem foglalkoztatható. Erről a felperes mit sem tudott és önmaga keresett beosztást. Csak a felmentésről szóló döntést ismertető, 2014. májusi személyi beszélgetés után kérdezte meg a személyügyi főnök a nem teljes alakulati kört és csak jogász beosztás körében, mely látszatintézkedés volt. Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy több parancsnok is nyilatkozott, hogy nincs döntési helyzetben. Iratellenes, hogy a felperes nem nyilatkozott a munkahelyek kereséséről 2017. évtől. Táblázatba foglaltan pontosan és lényegretörően nyilatkozott. A tanulás bírósági leértékelése logiállamtitkárlan, mert tudás és nem beton alapú társadalomban a tanulás fontos, egzisztenciát teremtő tevékenység. Kérte, hogy a másodfokú eljárásban ne az 1.Mf. tanács járjon el, mert az 5. számú végzés indokolása alapján az a Hjt. és az iratanyag ismerete miatt ezen ügy ellátására nem alkalmas.

[26] Az ítélet ellen az alperes is előterjesztett fellebbezést, elsődlegesen kérve az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, harmadlagosan kérte az átalánykártérítés összegének csökkentését három havi illetménynek megfelelő összegre, negyedlegesen pedig kérte a perköltségről való rendelkezés megváltoztatását és a felperes kötelezését 1.459.852.-forint perköltség megfizetésére.

[27] Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Hjt. 189. § (1)-(2) bekezdését, (5) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 221. §-át. Az alperes jogszerűen szüntette meg a felperes szolgálati jogviszonyát, a felmentés indoka valós és okszerű. Kiemelten hivatkozott a 9/2013. (VIII. 12.) HM rendelet 26. § (1) bekezdésére, a 2. számú melléklet 1.2.3. alpontjára és a 2.14. alpontjára, valamint a 26. § (9) bekezdésére, melyek alapján rögzítette, hogy a jogi és igazgatási munkakörökben a felperes rendfokozatában kötelező a jogi szakvizsga megléte, az alól az csak akkor nem lett volna feltétel, ha a felperes hadnagyi rendfokozatot viselt volna. Mivel a felperes nem felelt meg a jogszabályban előírt feltételeknek, ezért részére beosztás nem volt biztosítható. Az elsőfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy a kialakult gyakorlat szerint a felperes így olyan beosztásba helyezhető volt, ami jogi szakvizsga betöltését tette szükségessé. Az elsőfokú bíróság a tanú vallomását, mely szerint a 85.MAK kóddal jogi és igazgatási beosztást betöltők esetében az volt a gyakorlat a munkáltatónál, hogy a munkáltató elfogadta, ha a szakvizsgák letétele megkezdődött, a kötelezően alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekhez képest nagyobb súllyal vette figyelembe. Egy tanúnyilatkozat semmilyen körülmények között sem írhatja felül, illetve alapozhatja meg azt, hogy az irányadó és az alkalmazandó jogot figyelmen kívül lehessen hagyni.

[28] Előadta, hogy a felperes kifejezetten hozzájárult a rendelkezési állományba helyezéséhez, annak jogkövetkezményeit is ismerve. A felperes elsősorban jogász főtiszt

beosztásba való áthelyezését kinevezését szeretne volna elérni, azonban annak nem felelt meg, emiatt a rendfokozatának és iskolai végzettségének megfelelő szakmai beosztás sem a jogutód költségvetési szervnél, sem pedig a szervezet, a alperes1, valamint a tisztségviselőének közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek állományában nem volt. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperes azon védekezését, hogy jogszabályi előírás arra nézve nincsen, hogy a munkáltató köteles új beosztást felajánlani, a felajánlható beosztás nem egyenlő az üres beosztással. Az elsőfokú bíróság ugyancsak nem fogadta el az alperes azon védekezését sem, hogy az üres beosztások vizsgálatának kötelezettsége – ellentétben a felperesi állítással – az alperest a jogviszony megszüntetését megelőzően terhelte, nem pedig a felperes egész rendelkezési állományban tartásának ideje alatt. A felperes tekintetében a volt munkáltatónak nem állt fenn előnyben részesítési kötelezettsége, a munkáltatót megilleti az a jog, hogy kiválassza, kivel kíván együtt dolgozni, azaz a továbbfoglalkoztatás szabadsága is. A felperes tévesen hivatkozott a Hjt. 46. § (1) bekezdés r) és s) pontjában foglaltakra.

[29] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az arra vonatkozó bizonyítási indítványának, hogy keresse meg az arra illetékes szervet, hogy a felperes katonai szolgálata alatt keletkezett minden pályaalkalmassági vizsgálati eredményt csatolja, e tekintetben kérte a felperes hozzájáruló nyilatkozatát. Az elsőfokú bíróság végzésében arra tekintettel utasította el a bizonyítási indítványt, hogy annak nincs relevanciája a perben, tekintettel arra, hogy az alperes nem hivatkozott arra, hogy a felperes egészségi állapotánál fogva alkalmatlan, vagy korlátozottan alkalmas lenne bármelyik munkakör betöltésére és a felmentés indokolásában sem szerepel ilyen kitétel. Az ítéletben ugyanakkor arra hivatkozik, hogy az alperes a perben nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy a felperes milyen beosztások betöltésére nem volt alkalmas korlátozott egészségügyi alkalmassága miatt, ezzel kapcsolatban pontos tényállítást sem tett. Mindez sérti a régi Pp. 3. § (3)-(4) bekezdését, a 163. § (1) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését és a 221. §-át. Az alperes által több alkalommal is felajánlott bizonyítási indítványt ugyanis az elsőfokú bíróság elutasította. A bizonyítás sikertelenségét erre tekintettel nem lehet az alperes terhére értékelni. Utalt a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.198/2019/6. számú végzésére és az abban foglalt utasításra, melyet az elsőfokú bíróság elmulasztott teljesíteni.

[30] Előadta, hogy a felperes sem katonai végzettséggel, sem katonai felsőfokú végzettséggel, de szakirányú katonai szakképesítéssel sem rendelkezik.

[31] Harmadlagos fellebbezési kérelme körében előadta, hogy a felperes legfeljebb három havi illetmény erejéig jogosult az átalánykártérítésre, szolgálati jogviszonyának kezdő időpontja ugyanis 2002. február 1. napja, melyet az elsőfokú bíróság nem értékelt. Ez alapján a felperes 13 évnél kevesebb ideig állt az alperessel jogviszonyban, mely az általános esetekhez képest és köztudomásúan is rövid időszaknak számít a katonák esetében. Értékelni kellett továbbá, hogy a felmentést követően a felperesnek lehetősége volt új munkaviszony létesítésére, maga állította a per korábbi szakaszában, hogy dolgozik.

[32] A perköltség tekintetében előadta, hogy a perköltségét a pertárgyértékhez képest kéri megállapítani, amely 46.311.936.- forint. Így a perköltség 1.589.359.- forint. A fellebbezési eljárásban pedig 24.222.072.- forint pertárgyérték alapján kérte a perköltség megállapítását.

[33] A felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes fellebbezésével érintett részben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperesnek kellett volna bizonyítani, hogy a felperes végzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás nem volt a szervezetnél. Az alperesi indoklásban nem volt jogászi kitétel, ezért minden létező beosztást meg kellett vizsgálni az alperesnek. Az alperes a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget. Az alperes azt sem tudta megmondani, hogy az egész szervezetén belül melyek a felperes végzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztások. Az alperes kezdetben azt állította, hogy csak jogászi munkakörre volt alkalmas a végzettsége, majd a belső ellenőri, munkaügyi ellenőri beosztásokat is elfogadta, mint a felperes végzettségének megfelelőt. Állította, hogy a felperesnek volt katonai végzettsége, mint minden volt polgári személynek, aki katonatiszt lett. A tanúként meghallgatott aktív hivatásos katonai főtisztek kompetenciáját nem lehet kétségbe vonni: tanú2 tanú egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a megkezdett szakvizsga a beosztásba helyezés szempontjából meglévőnek minősült a munkáltató szemszögéből. Hovatovább az is, akinek még nem is volt befejezett jogi egyetemi végzettsége, akármit is írt egyébként a jogszabály. Megemlítendő, hogy befejezett jogi egyetem nélkül is kerülhetett munkaügyi ellenőri beosztásba ugyanolyan rendfokozatú tiszt, mint amilyen felperes volt.

[34] Az egészségi állapot nem volt a per tárgya, miután az nem szerepelt a felmentés indoklásában, ezért azt nem is vizsgálhatta a bíróság. Az átalánykártérítés mértékére vonatkozó alperesi állítás nem valós, bizonyítottan tömegével volt felperes végzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás a szervezetnél. Az alperes egy éven át meg sem kísérelte a felperes beosztásba helyezését, holott folyamatosan voltak üres beosztások. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a középértéknél alacsonyabb átalánykártérítést határozott meg, melynek indoállamtitkár nem adta.

[35] Az alperesi fellebbezés a perköltség tekintetében sem alapos: a felperes három eshetőleges kereseti kérelmet terjesztett elő, melyek vizsgálatának sorrendiségét is meghatározta. Az ettől eltérő sorrendben vizsgálta a bíróság a kereseti kérelmeket és a másik két kereseti kérelemről nem döntött. Ezen logika alapján a felperes a teljes perköltségre jogosult, mert kérelme megalapozott volt. Egyúttal kérte az alperes kötelezését, hogy 2022. április 26. napjáig bezárólag munkálja ki azoknak a jövedelmeknek a számítását, melyek a felperest megillették volna ezen időpontig.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[36] A fellebbezések – az alábbiak szerint – nagyobbbrészt megalapozatlanok, az alperes fellebbezése a perköltség tekintetében alapos.

[37] A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy az 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény és a 4/2017. (XI. 28.) KMK vélemény a hivatásos állományúak szolgálati jogviszonyára ne lenne alkalmazható. A KMK vélemény nevéből is kifolyólag (közigazgatási-munkaügyi kollégiumi vélemény) a munkaügyi perként elbírálandó szolgálati jogvitákra is irányadó, tekintettel arra, hogy a Hjt. az Mt.-hez hasonlóan ugyancsak szabályozza az 5. § (4) bekezdésében a rendeltetésselenes joggyakorlás tilalmát, valamint a 6. § (1) bekezdésében az egyenlő bánásmód követelményét. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta elsődlegesen a felmentés indokának valóságát és okszerűségét.

[38] E körben a másodfokú bíróság a tényállást azzal egészíti ki, hogy a Honvéd Vezérkar egység^{15e} 2013. június 24-i hatállyal rendelkezett a felperes rendelkezési állományba helyezéséről. A határozat szerint a rendelkezési állományba helyezésére a utasítás száma 1 HM utasítás alapján beosztása megszűnése miatt kerül sor, tekintettel arra, hogy beosztásba helyezésének vizsgálatát kérte. A határozat jogorvoslati tájékoztatása szerint jelen határozat ellen a döntés tudomásra jutásától számított 30 napon, de legfeljebb a döntés meghozatalától számított egy éven belül a Hjt. 217.§-a alapján, a Hjt. 218.§ és a 219.§ szerint szolgálati panaszt lehet benyújtani. A felperes felmentése időpontjában két jogi szakvizsga részt teljesített, 2014. szeptemberében szerezte meg a jogi szakvizsgát.

[39] A felmentés indoka szerint a felperes számára képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás a szervezet és alperes¹, a tisztségviselő közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek állományában nem biztosítható. Az elsőfokú bíróság számos alkalommal tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségről és teherről, melyek alapján egyértelműnek kellett lennie annak, hogy az alperesnek kell bizonyítania a felmentés indokában foglaltak valóságát és okszerűségét. Megjegyzést érdemel, hogy a Hjt. rendelkezési állománnyal kapcsolatos felmentési indoka ezt az indokot nem tartalmazza. A Hjt. perbeli időben hatályos 62.§ (2) bekezdés f) pontja ugyanis mindösszesen azt tartalmazza, hogy a szolgálati viszonyt felmentéssel meg kell szüntetni, ha az állomány tagja rendelkezési állományba nem helyezhető át, vagy abban tovább nem tartható, kivéve, ha a szolgálati viszonya megszűnésének módjára e törvény eltérően rendelkezik, vagy

[40] A felmentést megelőzte a 2013. június 14-i személyi elbeszélgetés a felperessel, amikor tájékoztatták arról, hogy munkáltatója jogutódlással megszűnik, viselt rendfokozatának (őrnagy) és iskolai végzettségének (egyetemi végzettség) megfelelő beosztás a jogutód állományában nem kerül tervezésre, amennyiben kéri, a szervezet egészére kiterjedő beosztásba helyezéssel lehetőségének összevont 2. és 3. körös személyi beszélgetés keretében történő vizsgálata céljából anyagát továbbítom a HVK egység^{15e}re. A felperes úgy nyilatkozott, hogy kéri a 2.-3. körre történő felterjesztést és kérte a rendelkezésre állományba helyezést is. A felperes rendelkezési állományba helyezésére a régi Hjt. 48.§ (1) bekezdés b) pontja szerint került sor, mely rendelkezés előírja, hogy a Honvédség személyi állományába tartozó, de a Honvédségnél szolgálati beosztást be nem töltő személyt rendelkezési

állományba kell helyezni. Ennek megfelelően a Honvédség rendelkezési állományába tartozik, akinek a beosztása létszámcsökkentés vagy átszervezés miatt megszűnt, a szolgálat felső korhatárának betöltését megelőző 1 éven belül beleegyezésével, a korhatár betöltéséig, illetve akinek a beosztása a jelzett okok miatt szűnt meg, de más beosztásba tervezett, beleegyezésével legfeljebb egy évig.

[41] Az alperes által sem vitatottan ebben az időpontban a 2-3. körös megkeresésekre nem került sor. Az alperes ezzel kapcsolatban jogszabályváltozásra hivatkozott. Ugyanakkor a perbeli időben egészen 2013. augusztus 12-éig hatályos volt a hivatásos és szerződéses katonai szolgálat létesítéséről, módosításáról, megszüntetéséről, tartalmáról, valamint az integrált személyi igazgatás és egységes nyilvántartás rendjéről szóló rendelet száma HM rendelet, melynek 123/A. § (6) bekezdése rendelkezett arról, hogy személyi beszélgetést kell lefolytatni a honvédség központi személyügyi szerve szintjén az MH egészére vonatkozóan. Az alperes ezen rendelkezést tehát egyértelműen megsértette, amikor a 2013. június 14-i felperesi nyilatkozathoz képest nem rendelkezett a 2- 3. körös személyi beszélgetésről.

[42] Ezt követően 2014. május 23-án került sor személyi beszélgetésre, ahol rögzítésre került, hogy „a személyügyi osztályvezető által adott tájékoztatás szerint ön a jogi szakvizsga megszerzését követően a katonai ügyészség állományában kívánt beosztást megpályázni, ezért nem történt intézkedés a beosztásba helyezés (akár más jogviszonyban, akár az MH más katonai szervezete állományában történő áthelyezése vonatkozásában) lehetőségének további vizsgálatára”. Mindebből egyértelműen kitűnik, hogy az alperes valóban elmulasztotta a rendelkezési állomány ideje alatt a folyamatos beosztás keresés.

[43] A felperes rendelkezési állományba még a régi Hjt. 48. § (1) bekezdés b) pontja alapján került, vagyis más beosztásba tervezett volt. A Hjt. 48.§ (6) bekezdés szerinte a munkába állás elősegítése érdekében az (1) bekezdés b) pontjaiban szereplők adatait – a rendelkezési állománybavétellel egyidejűleg – meg kell küldeni a központi közszolgálati nyilvántartás számára. A régi Hjt. 2013. VIII. 1-től hatályát veszítette, ezt követően az új Hjt. rendelkezéseit kellett alkalmazni. Miként azt tanú2 tanúvallomásában elmondta, azt, hogy a beosztását tervezik, azt jelenti, hogy ebben az egy éves időtartamban folyamatosan vizsgálják az üres és az érintett által betölthető beosztásokat. név7 Imre tanúvallomásában ugyancsak megerősítette, hogy a munkáltató kötelezettsége a rendelkezési állományban tartás egy éves időtartama alatt a folyamatos álláskeresés. Ez a felperes esetében nem valósult meg.

[44] A 2014. május 23-án tartott személyi beszélgetés anyaga szerint „tekintettel azonban arra, hogy a rendelkezési állományban tarthatósága végéig, 2014. június 30-ig, ha a jogi szakvizsgát várhatóan meg is szerzi, megpályázható beosztás esetén sem tudna a katonai ügyészség állományába átkerülni, ezért kérésének megfelelően kezdeményezem a továbbfoglalkoztatása lehetőségének megvizsgálását.” A felperes ugyanis újból kérte beosztásba helyezésének lehetőségének megvizsgálását. Ez alapján történtek a hivatkozott megkeresések.

[45] Az új Hjt. 240. § (3) bekezdése szerint az állomány 2013. július 1-jei rendelkezési állományban lévő tagja a régi Hjt. 2013. június 30-án hatályos 48. §-a szerint továbbra is rendelkezési állományban tartható, ha a rendelkezési állomány tagja megfelel a 46. § szerinti feltételeknek. Az egy éves időtartam korlát 2014. június 30-ig meghosszabbodik. A Hjt. 46. § (1) bekezdés p) pontja szerint az állomány azon tagja, akinek a szolgálati beosztása létszámcsökkentés vagy átszervezés következtében megszűnt, szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatása tervezett, megfelelő szolgálati beosztásba helyezéséig, de legfeljebb egy évig rendelkezési állományba tartozik. Mindezek alapján egyértelműen megállapítható - figyelemmel a felperes rendelkezési állományba helyezéséről szóló parancsára is - hogy a felperes esetében a rendelkezési állomány azért került elrendelésre, mert ugyan szolgálati beosztása a jogutódlás folytán megszűnt, de szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatása tervezett volt és megfelelő szolgálati beosztásba helyezés volt a rendelkezési állomány célja.

[46] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes az új beosztás felajánlására vonatkozó kötelezettség hiányára. A felmentés indoka és a rendelkezési állomány fenti szabályai és annak rendeltetése alapján az alperes a felmentés jogszerűsége körében köteles volt bizonyítani, hogy a felperes számára képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás nem volt biztosítható. Helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy a rendelkezési állomány és a felmentés szorosan összefügg. Ezt az alperes maga is elismerte a felmentésben, mert a felmentés indokolása nemcsak a Hjt. 62. § (1) bekezdés f) pontját tartalmazza, mely szerint az állomány tagja a rendelkezési állományba tovább nem tartható, hanem azt is, hogy a felperes számára képzettségének, rendfokozatának megfelelő beosztás a szervezet és alperes1, a tisztségviselő közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek állományában nem biztosítható, azaz kitért arra, hogy a 2.3. körös megkeresések sem vezettek eredményre.

[47] Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az általa megkeresett jogász beosztásokat a felperes jogi szakvizsga hiányában nem láthatta el. Az alperes az elsőfokú eljárásban a 15.M.70.055/2020/23. számú tárgyalási jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy nem vitatja, hogy a felperes őrnagyi rendfokozatú beosztást is betölthetett volna akár szakvizsga hiányában is. Miután ezt követően a perben már nem volt vitatott, hogy a felperes jogász főtiszti beosztásokat betölthetett, a másodfokú eljárásban erre alappal nem hivatkozhat az alperes. Nem lehet eltekinteni emellett attól a tényről sem, hogy a felperes végig jogász munkakörben került alkalmazásra, két szakvizsgája megvolt és 2017. szeptemberében szerezte meg a 3. szakvizsgát, valamint az alperes maga is üres jogász tiszti beosztásokat keresett a felperesnek. Az alperes saját előadása szerint is a MÁK 85. számú jogi és igazgatási jogász beosztásokra vonatkozó beosztásokat kereste, ugyanakkor a 2014. május 30-ai levél tartalmazza, hogy a felperes alacsonyabb beosztást is elfogad. tanú2 tanúvallomásában egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy van egy HM utasítás arra nézve, hogy a jogi szolgálat tagjának 5 éven belül kell jogi szakvizsgával rendelkeznie. Ezért nem akadály az, hogy ha valaki jogi szakvizsgával nem rendelkezik. név5 Károly is elmondta tanúvallomásában, hogy aki jogi egyemre beiratkozott, már foglalkoztatható volt jogi beosztásban.

[48] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a rá háruló bizonyítási kötelezettség és teher ellenére – melyről több alkalommal megfelelő tájékoztatást

kapott – nem tudta bizonyítani a felmentés indokának valóságát. A perbeli időszakban hatályos a munkaköri jegyzékekről, az állománytáblákról és a létszámgazdálkodásról szóló utasítás száma 2 HM utasítás 2.§ 15. pontja szerint üres beosztás: a munkaköri jegyzékben vagy az állománytáblában azon rendszeresített beosztás, amelyhez foglalkoztatási jogviszonnyal személy nem köthető. Az alperes 2020. október 7-i beadványához csatolta a KGIR kimutatást a 2013. június 14-től 2014. november 30-ig terjedő időszakban feltöltetlen vagy részben feltöltött MAK 85. számon rendszeresített századosi és őrnagyi pozíciókról. A kimutatásban több helyen láthatók feltöltetlen munkakörök. Emellett a felek a 15.M.70.055/2020/23. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldalán kérték figyelembe venni a februári táblázatot is, mely a 2020. február 3-i kimutatás melléklete. A becsatolt okiratokból egyértelműen megállapítható, hogy több üres beosztást arra hivatkozással nem ajánlottak fel, hogy „a beosztás betöltésére irányuló személyügyi eljárás folyamatban volt” vagy „az alakulatnak már megvolt a jelöltje az említett beosztásra”, vagy „volt egy adott személy az adott tiszti beosztás áthelyezéssel való betöltésére, de miután az áthelyezésre nem került sor, ezért a beosztást visszaminősítették személyügyi beosztássá” vagy „arra más volt tervezve”. Hivatkoztak arra is a válaszadók, hogy a beosztások felajánlásra kerültek, de hogy a tervezés, felajánlás mikor történt, erre nézve csak egy-két okiratban található utalás. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a nyilatkozatokhoz mindössze egy alkalommal került beosztás tervezési lap csatolásra. Az pedig, hogy más személlyel tervezte az állományilletékes parancsnok betölteni a beosztást, vagy a személyi eljárás már folyamatban volt, konkrét adatok hiányában nem minősül elegendő bizonyításnak. A 2016. szeptember 19-én becsatolt szám 12 számú okiratban maga az állományilletékes parancsnok nyilatkozik, hogy valóban volt egy üres jogász tiszti beosztás, azonban e vonatkozásban már szóbeli egyeztetések zajlottak mással, ezért ez nyilvánvaló egyfajta elköteleződést jelent. Hivatkozott arra is, hogy rendfokozati feszültség alakulhatott volna ki. Ezek azonban a felmondás indoka tekintetében irrelevánsok. Egyértelműen volt olyan beosztás, amire a parancsnok előadása szerint a személyes elbeszélgetések alapján terveztek valakit, és előadása szerint időközben az állománytáblában már nem szerepel ez a beosztás, de ezt minden konkrétumok nélkül adta elő (szervezet egység 13, 2020. október 7-i melléklet.). A felperes maga is csatolt 2014. június 16-i keltezésű pályázatokat melyeknek megfelelt volna a képzettsége, végzettsége, rendfokozata alapján.

[49] Ezen túlmenően igazolt az is, hogy az alperes nem a teljes szervezetet kereste meg, voltak olyan szervezetek, amelyek nem kerültek megkeresésre. Az alperes 2020. október 2-i beadványában is elismerte, hogy nem minden szervet keresett meg, de állította, hogy a megnevezett szervezeti elemek nem alakulatok, továbbá nem volt jogász beosztás, ezt azonban nem igazolta.

[50] Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem igazolta, hogy nem voltak felajánlható üres jogász tiszti beosztások. A becsatolt okiratok azt is igazolják, hogy a felperes helyesen hivatkozott arra, hogy egyéb munkakörök is voltak, amelyek elláthatók lettek volna számára, konkrétan pl. volt személyügyi beosztás is, melyhez a jogi szakvizsga léte sem volt előírva követelményként. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a bíróságnak nem feladata általános nyomozást lefolytatni, ugyanakkor a felperes hivatkozott arra, hogy egyetemi diplomájával titkári, belső ellenőri, munkaügyi ellenőri és személyügyi feladatokat is elláthatott volna. A megkeresésekre adott válaszokból pedig kitűnik, hogy volt egy visszaminősított üres személyügyi beosztás. Az alperes 2020.

augusztus 24-i beadványához csatolta a egység15 válaszát, mely szerint a személyügyi főtisztí beosztás betöltéséhez szakirányú, általánosságban humán diploma szükséges, figyelembevételre kerül továbbá a személy előző beosztása, tapasztalata. Alapvetően nem bevett gyakorlat, hogy jogász végzettségű személye ne jogász beosztásban lássanak el szolgálatot. Az okirat igazolja, hogy a felperes betölthette volna ezt az üres beosztást, annak nem volt jogszabályi akadálya. Az, hogy a jogászokat „szokás szerint” jogászként foglalkoztatták, irreleváns, egyébiránt pedig ellentmond peradatoknak és az alperes azon fellebbezési nyilatkozatának, hogy a jogi szakvizsga a hadnagy rendfokozat kivételével a jogász beosztásokhoz kötelező volt. Emellett név5 Károly is elmondta tanúvallomásában, voltak olyan személyek, akik bár jogi végzettséggel bírtak, de nem jogi beosztásban dolgoztak. Az alperes üres beosztásokkal kapcsolatos nyilatkozatai önmagukkal és a peradatokkal is ellentétben álltak.

[51] Helytállóan mellőzte az egészségügyi alkalmasság vizsgálatát az elsőfokú bíróság, mert az a felmentés indokában nem szerepel. Az nem lehetett jelen per tárgya, hogy ha mégis lett volna felajánlható beosztás az alperesnél, arra a felperes egészségügyileg alkalmas lett volna-e vagy sem.

[52] Helytállóan kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást az egyenlő bánásmód és a rendeltetésellenes joggyakorlás körében lefolytatta, ám ezekben a kereseti kérelmekben nem foglalt állást, bár a rendelkező részben az erre vonatkozó keresetet elutasította. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása e tekintetben hiányos, ezeket a kereseti kérelmeket el kellett volna bírálni, mivel ezekhez kapcsolódik külön kereseti követelés, nevezetesen az elmaradt ítélet jogerőre emelkedéséig járó elmaradt illetmény. A bizonyítási eljárás azonban lefolytatásra került, ezért a másodfokú bíróság a per mielőbbi befejezése érdekében a bizonyítékok értékelésével az ítélet indokolását kiegészítette.

[53] A felperes rendeltetésellenes joggyakorlás és az egyenlő bánásmód körében is lényegében ugyanazokra a körülményekre hivatkozott, nevezetesen arra, hogy név3 dandártábornok emberének vélték, méghozzá azért, mert a dandártábornok perén ott volt. Hivatkozott a rendeltetésellenes joggyakorlás körében arra, hogy a temetési segélyt nem kapta meg, hogy vele szemben fegyelmi eljárást akartak indítani a tárgyaláson való jelenléte miatt és hogy csak neki nem tudtak másik beosztást ajánlani. Hivatkozott továbbá egy jegyzőkönyvben foglaltakra.

[54] A másodfokú bíróság szerint helyesen hivatkozott arra az alperes, hogy a felperes nem valószínűsített az Ebktv. 8.§ szerinti védett tulajdonságot. A felperes által előadottak, az, hogy őt név3 emberének vélték, valamint hogy „egy rendkívül határozott, jogi álláspontját messzemenőig képviselő személyiség”, nem minősül egyéb helyzetnek, mert nem minősül a személyiség lényegi vonásának. A másodfokú bíróság utal az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017. (XI. 28.) KMK véleményre. E szerint az Ebktv. 8. § t) pontjában megjelölt „egyéb helyzet” mint védett tulajdonság keretei nem értelmezhetők tágan. Annak két fő

fogalmi kritériuma, hogy tartozzon az egyén személyisége lényegi vonásához és az egyént egy sérülékeny társadalmi csoporthoz kapcsolja. A KMK vélemény továbbá megállapítja, hogy az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére és a joggal való visszaélésre való egyidejű hivatkozás esetén elsődlegesen azt lehet vizsgálni, hogy a hátrányokozás összefüggésben áll-e valamely az Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonsággal. A joggal való visszaélés akkor vizsgálendő, amennyiben ilyen védett tulajdonság nem állapítható meg. Emellett irányadó a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény is, mely a két alapelv egymás közötti viszonyára azonos megállapítást tartalmaz. Mindezek alapján – védett tulajdonság hiányában – a felperes hivatkozásait a Hjt. 5.§ (3) bekezdés szerinti rendeltetésellenes joggyakorlás körében kellett elbírálni, mely tény- és jogállítási körében a régi Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a bizonyítás.

[55] Joggal való visszaélésnek minősül, ha valamely alanyi jog gyakorlása jogszerű, azonban az adott eset körülményei folytán a helyzet visszaélésszerű. Miután a per tárgya a felmentés volt és annak jogellenességét az eljáró bíróságok jogerősen megállapították, joggal való visszaélés nem valósulhatott meg, mivel a jogellenes magatartás nem minősülhet egyúttal joggal való visszaélésnek is. Az 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény szerint valamely joggyakorlás nem lehet tételes jogszabályba ütközés miatt jogellenes és egyben a joggal való visszaélés tilalmába ütköző. A joggal való visszaélés tilalma mint általános magatartási követelmény főszabály szerint önmagában nem szolgálhat a felmerült jogi probléma megoldásának egyedüli alapjául. Olyan esetekben hívható fel, amikor a konkrét jogi norma nem nyújthat segítséget. Ezért amikor konkrét jogi norma tételes rendelkezésébe ütközik a joggyakorlás, akkor a joggal való visszaélés tilalmának megsértése nem állapítható meg (EBH205.1238.,Mfv.I.10.020/2013.). A legújabb bírói gyakorlat szerint is az anyagi jog megsértésének megállapítása fogalmilag kizárja a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítását. A törvény szerinti felmentési ok hiánya már önmagában a jogviszonyt megszüntető intézkedés jogellenességét eredményezi annak valótlán indokolása miatt (EBH2017. M.29.).

[56] Emellett azonban a felperes által előadottak mindösszesen feltételezésen alapulnak. A felperes hivatkozott arra, hogy nem kapott temetési segílyt. A későbbiekben a peradatokból kiderült, hogy a felperes a parancsnoktól részesült temetési segílyben 2013. december 3. napján, mely általános parancsnoki segíly volt. A felperes1 szociálpolitikai bizottsága 2013. november 29-i ülésén figyelembe véve a kérelmező indokait, valamint közvetlen munkahelyi vezetője javaslatát és javasolta a főigazgatónak a kért segíly kifizetését. A felperes fegyelmi eljárással kapcsolatos előadása körében megállapítható, hogy 2010. május 5-én név10 levelet írt arra a ügynökség nevel vezérigazgatójának arra hivatkozással, hogy név3 felperes által a alperes1 alperes ellen indított perben a 2010. április 19-én tartott tárgyaláson megjelent – mások mellett – a felperes is, a felperes és kollégája a tárgyalás szünetében a dandártábornokkal és annak jogi képviselőjével konzultációt folytattak, melynek követően a felperes megváltoztatta a kereseti kérelmét. A fenti személyeknek a felperesi keresetmódosítás kapcsán kinyilvánított álláspontja a tárca képviseletében eljáró jogi képviselő megítélése szerint egyértelműen hozzájárult az alperes érdekét kifejezetten sértő részítélet meghozatalához, ez az alperes érdekét sértő személyes tanácsadás volt. Mindezekből kitűnik, hogy a jogi szakállamtitkár nem a tárgyaláson való jelenlét miatt tett jelzést, hanem amiatt, mert hozzá olyan információk érkeztek, hogy a

felperes az alperes ellenében jogi tanácsokat adott a dandártábornoknak. A fegyelmi eljárás nem került lefolytatásra, becsatolásra került a felperesi képviselő akkori levele, melyben tagadja, hogy jogi tanácsot adtak volna. Ezt követően a jogi szakállamtitkár 2010. május 25-i levelében tájékoztatta, hogy a szóban forgó ügyet a főigazgató válaszlevele nyomán lezártnak tekintette. A jogi szakállamtitkár jogviszonya ezt követően megszűnt, tőle eltérő személy volt a felperes által kifogásolt államtitkár¹, és mindezen történések és a felmentés között időbeli távolsága is olyan nagy, hogy releváns körülményként nem értékelhető. A felperes amellet a perben hivatkozott a 2014. május 23-i jegyzőkönyvben foglalt ezredesi nyilatkozatra, mely szerint „a HM államtitkár¹úrnak az ön személyét érintő korlátozásának a jogi alapjáról illetve okáról nem rendelkezem információval”. Az idézett mondat a jegyzőkönyv 4. oldalán található válasz a felperes 3. oldalán feltett kérdésre, mely szerint „mi volt a államtitkár úr személyemet érintő korlátozásának a jogi alapja illetve oka”, ezért az – a felperes hivatkozásával szemben – elismerésnek nem tekinthető. A meghallgatott tanúk, tanú² és név⁷ cáfolták, illetve nem tudtak a felperes által állított, a államtitkár¹ által közölt korlátozásról, melyre egyéb peradatok sem utaltak. Önmagában az, hogy egyedül a felperesnek nem ajánlottak másik beosztást, rendeltetésellenes joggyakorlást nem igazol. Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes nem bizonyított rendeltetésellenes joggyakorlást.

[57] Megalapozatlanok a fellebbezések az átalánykártérítés mértéke tekintetében is. A Hjt. 189. § (6) bekezdése szerint, ha a szolgálati viszonyt nem a (2) bekezdésben foglalt módon szüntették meg jogellenesen, a szolgálati viszony a megszüntetésről szóló jognyilatkozat szerinti időpontban megszűnik, de az állomány tagja részére - az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján - legalább 2, legfeljebb 24 havi illetményének megfelelő átalány-kártérítést kell fizetni. A másodfokú bíróság e tekintetben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal egészített ki. E tekintetben értékelni kellett a felperes szolgálati, illetve közalkalmazotti jogviszonyának időtartamát: a felperes 1990. júliusától dolgozott a HM szerve alkalmazásában közalkalmazottként, 2002. február 1-jével hivatásos szolgálati jogviszonyt létesített. Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a jogsértés súlya körében a jogellenességhez vezető folyamatot, egészen a jogutódlástól kezdődően. Értékelni kellett a jogkövetkezmények súlyát: a peradatok szerint a felperes 2014. december 1-től 2015. február 19-ig álláskeresői járadékban részesült, már 2015. február 20-tól új jogviszonyt létesített, mely 2015. június 26-ig állt fenn. A felperes ezt követően is jogviszonyban állt, mely 2016. június 11-én szűnt meg. Ezt követően azonban a felperes előadta, hogy tanult annak érdekében, hogy magyar jogász végzettségét tagország is el tudja ismertetni. Ide tartozik a nyelvtanulás is, mely „befektetés a jövőbe”. Állította, hogy folyamatosan jelentkezett magyar jogász állásokra azzal azonban, hogy távmunállamtitkár kíván végezni, illetve a magyarok tagország felmerült problémáihoz kíván segítséget nyújtani magyar irodáknak. Előadta, hogy felesége keresményéből él és a testvére is támogatja, jelenleg ő biztosítja a családi háttérrel a kiskorú gyermek nevelését a háztartási logisztikaállamtitkár és az ügyintézés. Az elsőfokú bíróság a jogsértés következményei körében helytállóan vonta mérlegelési körébe, hogy a felperes nem teljesítette a kárenyhítési kötelezettségét. Az elsőfokú bíróság döntése a tanulást nem minősítette le, ellenben helytállóan állapította meg, hogy a felperes az új jogviszony létesítésével kapcsolatos kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, valamint a külföldi megtérült jövedelmét sem igazolta – a bíróság többszöri felhívása ellenére – melynek következtében az elsőfokú bíróság pénzbírságot is kiszabott. A felperestől elvárható lett volna, hogy tagország az álláskeresőt megkísérelje, e tekintetben azonban nem tett előadást.

A tagországból magyar cégeknél távmunkára való jelentkezés nem meríti ki az adott helyzetben általában elvárható magatartást a kárenyhítési kötelezettség tekintetében.

[58] Alapos az alperes fellebbezése a perköltség tekintetében, ami a felperes hivatkozásával szemben nem a jogalaptól függ, hanem az előlegezett költségtől és a pernyertesség-pervesztesség arányától. A munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 10. pontja szerint a pertárgy értéke meghatározásának fő szabálya munkaügyi perekben is a Pp. 24. § (1) bekezdése. A 24. § (2) bekezdés b) pontjában előírtak a munkaviszony helyreállítására irányuló kereset esetén alkalmazhatók. A Pp. 24.§ (2) bekezdés b) pontja már nem értelmezhető, ha a per tárgya pénzkövetelés. A felperes igénye munkaügyi pernek minősült, ezért a KMK vélemény rá is alkalmazandó. A nem vitatott peradatok szerint a felperes összesen 46.311.936.- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest, melyből az elsőfokú bíróság 4.316.856.- forintot ítélt meg. Ez 9%-os pernyertesség a felperes tekintetében. A Pp. 83. § (1) bekezdése szerint részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ha a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincs számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. Az alperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint kérte a perköltségét megállapítását. Ezzel szemben a felperes 2021. október 12-i beadványában 1.220.000.- forintban határozta meg a felszámolt perköltséget. Mindezekre tekintettel a felperest a 9%-os pernyertesség alapján 109.800.- forint illette meg, míg az alperest 1.589.359.- forint 91%-a, azaz 1.446.316.- forint. Ebből ki kell vonni a felperest megillető 109.800.- forintot, így összesen 1.336.516.- forint az alperest megillető elsőfokú perköltség összege.

[59] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az ügy érdemében helybenhagyta, a perköltség tekintetében megváltoztatta és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.336.516.- forint perköltséget.

[60] A másodfokú bíróság érdemi döntése miatt szükségtelen volt a további keresetfelelemelés vonatkozásában a felperes indítványának való helyt adás.

[61] A másodfokú bíróság utal arra, hogy a felperes elfogultsági kifogást nem terjesztett elő, csupán az eljáró tanács alkalmatlanságát állította.

Záró rész

[62] A másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a nagyobbbrészt pervesztes felperest kötelezte az alperes részére járó másodfokú perköltség megfizetésére a

pernyertesség-pervesztesség arányában. Az alperest megillető másodfokú perköltség összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 6.§-án alapul.

[63] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5.§ (1) bekezdése alapján tárgyi illetékmentes, ezért a le nem rótt, az Itv. 46.§ (1) bekezdése szerinti fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

[64] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 233. §-a kizárja.

Budapest, 2022. április 26.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró